

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Ahmet Eşref FAKIBABA tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Tüm Kuruyemiş Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜKSİAD) verilerine göre Türkiye'de tüketilen ceviz ve bademin tamamına yakını ithal edilmektedir. Cevizin ithal edildiği ülkeler ise Amerika, Ukrayna ve Özbekistan şeklinde sıralanmaktadır. Bu da tarımda dışa bağımlılığın her geçen yıl daha da arttığının bir göstergesidir.

DHA'nın haberine göre, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) Genel Sekreteri İlknur Menlik "Ceviz üretimindeki artışın önündeki en büyük engel, verimde yüzde 100'e varan düşüslere neden olabilen ceviz antraknozu hastalığı. Badem yetiştiriciliğinde ise en büyük sorunların kaynağı don ve aşırı yağışlar gibi hava olayları. İlbaharda don beklenen bölgelerde ekim yapılmaması, sorunla kısmen başa çıkılmasını sağlamıştır" şeklinde bir açıklama yapmıştır.

Tüm Kuruyemiş Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (TÜKSİAD) Genel Sekreteri Ceren Topçu ise ceviz ve bademde kaçak geçişlerin çok olduğuna dikkat çekmiş, buna sebep olarak da verginin yüzde 42.3 olmasını göstermiştir. Yerli badem yer yer bulunsa da, yerli ceviz bulmanın çok zor olduğunu ifade eden Topçu, tüketimin ithalatla karşılandığının altını çizmiştir. Çiftçinin teşvik edilmesi halinde yerli ceviz üretiminin kendiler için daha iyi olacağını söyleyen Kuru Gıda Toptancıları'ndan Mehmet Özbuğanlı da, "Yerli malı daha lezzetli ve ekonomiye de katkısı daha çok olur. Gidip Güney Amerika'dan ceviz getireceğimize kendi ürünümüzü tüketmiş oluruz" önerisinde bulunmuştur. Bu bağlamda;

İç pazar büyüklüğünün 9.5 milyar lira olduğunu ifade edilen kuruyemiş sektöründe iç badem yaklaşık 300 milyon dolar, iç ceviz ise 500 milyon dolarlık paya sahiptir. Resmi rakamlar cevizin yüzde 32'si ithal ediliyor gibi gösterse de kaçak geçişler düşünüldüğünde bu oranın yüzde 72 olduğu iddia edilmektedir. Badem ve cevizde dışa bağımlılıktan kurtulmak ve çiftçileri teşvik ederek yerli üretimi artırmak için Bakanlığınız için çalışmaya yürütmekte midir?